THE IMAGE OF THE CITY OF CAHUL IN LITERATURE: GHEORGHE REABȚOV, TEODOR NENCEV AND OTHERS

Elisaveta Iovu

Scientific Researcher, PhD, „Eugen Coşeriu" Philological Research Center, State University of Moldova, Chişinău, Republic of Moldova

Abstract: The methodological and theoretical framework of imagology gives us the opportunity to understand the way in which the images of some or others are concretized in the form of literary tropes related to certain places/ topos or representative people of these places. Such cultural representations, called in imagology imagotypes (self-imagotypes/ heteroimagotypes) offer us the opportunity to know peoples/ regions/ countries from another perspective, much more varied and multidisciplinary.

The image of the city of Cahul can be described as being particularly varied, combining historical, cultural, geographical and social elements. Therefore, Cahul is perceived as a city with a rich history, a strong traditional culture and hospitable people. The city is known for its picturesque countryside with green hills and fertile soils. Also, the Prut River, which passes by the city, is an important element of the image of Cahul, providing a vital source of life and being seen as a symbol of unity and fraternity between the Republic of Moldova and Romania.

On the other hand, the history of the city and its cultural heritage are highlighted through the old monuments and buildings, through folk dances and songs, which play an important role in the cultural identity of the city. In general, the image of the city of Cahul is a positive one, being associated with picturesque nature, rich history and culture, but also with welcoming and open to everything new people. The corpus of imagotype texts proposed for analysis (George Coşbuc, Dimitrie Bolintineanu, Teodor Nencev, Leonid Nuzbroh and others), highlight a set of imagotypes that will directly complement the romanian cultural heritage in general.

Keywords: Imagotype, imagotypic text, self-imagotypes, cultural representations, cultural identity

Cercetările metodologice și teoretice asupra interpretări textului literar și ale discursului din ultimul timp au făcut un pas important atunci când s-a propus abordări din perspectiva imagologiei literare [5]. Cine suntem Noi și cum suntem reprezentați în imaginea Celuilalt, subiect care a trezit interes pentru cercetătorii și din Republica Moldova. În acest context, legătura dintre literatură, cultură și identitatea de grup, a devenit din ce în ce mai vizibilă, mizându-se pe ideea că nu numai că ar fi compatibile, ci chiar și în mod necesar complementare, mai ales când se efectuează cercetări asupra orașului, ca topos multicultural.

Cadrul metodologic și teoretic al imagologiei ne oferă posibilitatea să înțelegem modul în care imagotipurile despre unii sau despre alții sunt concretizate în forma unor tropi literari referitoare la anumite locuri/ spații sau oameni reprezentativi ai acestor locuri. Astfel de reprezentări culturale, numite în imagologie imagotipuri (auto-/ heteroimagotipuri) [5, p. 98-102] ne oferă posibilitatea să cunoaștem popoare/ orașe/ țări dintr-o altă perspectivă, mult mai variată și multidisciplinară.

Imaginea orașului Cahul poate fi descrisă ca fiind una deosebit de variată, îmbinând elemente istorice, culturale, geografice și sociale. Prin urmare, Cahul este perceput ca un oraș cu o istorie bogată, o cultură tradițională puternică și oameni ospitalieri. Orașul este cunoscut pentru zona sa rurală pitorească, cu dealuri verzi și soluri fertile. De asemenea, râul Prut, care trece pe lângă oraș, este un element important al imaginiii Cahului, oferind o sursă vitală de

viață și fiind văzut ca un simbol al unității și fraternității între Republica Moldova și România.

Având în vedere perspectiva imagologică, ne vom referi în acest articol asupra unui ansamblu de reprezentări culturale în ceea ce privește orașul Cahul, reprezentat de astă dată în lirica literaturii române. Prin urmare, corpusul de texte ce se referă la orașul Cahul, scot în evidență o imagine atât pozitivă, cât și mai puțin pozitivă: Leonid Nuzbroh „Salcâmul din Cahul" și „Poem despre Cahul" (2014); Gheorghe Reabțov, placheta de versuri „Țara Cahul" (1995); Dimitrie Bolintineanu, poezia „Cahul" (1859); Petru Botezatu „Din Universitate"; Teodora Bragă „Cahul", Nicolae Dabija „Cu colindul la Cahul"; Vasile Hondrilă „Cahulul"; Alexandru Hâjdeu „Cahul"; Teodor Nencev „D-nei Elena D."; Theodor Șerbănescu „Basarabia (Cahul)"; George Coșbuc „Golia ticălosul"; Grigore Vieru „La Cahul" și poeziile Maricicăi Mărăcineanu-Călin „La Cahul", „Lacul sărat", „La Lacul Frumoasa", „Vers de duminică" etc.

Ținând cont de caracterul interdisciplinar al imagologiei literare, imagotipurile valorificate în opera lirică pot fi intrepretate cu referire la mai multe domenii, cum ar fi: social, istoric, geografic, religios, etno-cultural etc. Potrivit psihologului român, Alin Gavriliuc, factorul social joacă un rol destul de important în crearea/ formarea identității, distigând două concepte care se completează reciproc: *identitate personală* și *identitate socială*. Prin urmare, se are în vedere procesul îndelungat prin care trece o națiune (*natura subiectului*, *mijloacele* avansate pentru construcția identitară, *discursul identitar*, *destinatarul discursului*, dar în mai mică măsură sunt preocupate de *circumstanțele* construcției identitare) [3, p. 24].

Cu alte cuvinte, anumite imagotipuri cu privire la orașul Cahul sunt în corespundere cu statutul de moldovean român din partea de sud a țări, dar o parte din reprezentările culturale îl diferențiază de basarabeanul în general. În acest contest ne referim la „teoria climei" propusă de comparatistul austriac Waldemar Zacharasiewicz [10], determinismul pozitivist propus Hippolyte Taine [9], dar și despre criteriile fizice și morale expuse de Hume [4]. Potrivit acestor cercetători, o multitudine de factori configurează caracterul unei națiuni, prin urmare unui personaj fie al identității sau alterității.

Potrivit cercetătorilor, factorii precum clima (cladă, rece, temperată), mediul (nord/ sud), națiunea (inferioară/ superioară), cine este autorul, experiențele acumulate de către un autor (studii, călătorii, perioadă istorică) joacă un rol foarte important la crearea reprezentărilor culturale, mentale sau sociale în cadrul textelor literare. Corpusul de texte imagotipice propus spre analiză, scot în evidență un set de imagotipuri care vizează nu numai clima caldă din partea de sud a țării care-i determină un caracter mai blând al cahuleanului, dar și mediul, așezarea geografică îl poziționează într-o zonă pitorească. Spectrul de autoimagotipuri, cât și heteroimagotipurile despre Cahul și cahuleni vor completa nemijlocit patrimoniul cultural românesc în general.

Un punct forte la interpretarea textelor literare imagotipice reprezintă și circumstanțele în care s-a aflat de-a lungul timpului orașul Cahul, deoarece acestea i-a determinat acestui topos un set de caracteristici/ trăsături obișnuite sau mai puțin neobișnuite, dar și acele calități ale aerului și ale climei, care ar fi putut influența sensibil temperamentul/ caracterul oamenilor din Cahul/ Sud, modificând ritmurile și obiceiurile corpului uman. Filozoful scoțian Hume a observat că există diferențe între caracterul oamenilor din nord și al celor din sud. Și aceste diferențe sunt determinate probabil de aer și climă, de gradele de căldură și de frig, deoarece „nimic nu are un efect mai mare asupra tuturor plantelor și animalelor iraționale" decât aerul și clima, consideră filozoful [4, pp. 78-79].

Vom observa din exemplele de mai jos că orașul Cahul reprezintă un spațiu de confluență a mai multor etnii, un topos plin de reprezentări mentale, sociale, culturale, care-l diferențiază nemijlocit de alte toposuri din Republica Moldova.

Leonid Nuzbroh, poet, scriitor și jurnalist, născut la Cahul, dedică orașului natal poeziile „Salcâmul din Cahul" și „Poem despre Cahul", care reprezintă prin tonul lor nostalgic și melancolic, afecțiunea autorului pentru locul nașterii. Titlul primei poezii sugerează faptul că salcâmul este deosebit de important în această regiune, un simbol al stabilității și continuității, fiind prezent acolo de foarte mult timp. Poezia începe cu un tablou pitoresc al naturii din Cahul, descris cu o mare atenție la detalii: „Copacii înalți, cu umbra rotată,/ Puful de plop ce-nălbea drum și casă,/ Și salcâmul cu struguri de flori parfumate/, Nembătau cu-o dărnicie-aleasă.// De-a lungul Frumoasei din parc dus de gânduri/ Spre banca cea veche mă-ndrept cătinel/ La Lipoveanca din centru cobor, peste podul de scânduri" [7, p. 185-186].

Autorul subliniază frumusețea și puritatea naturii, încadrând aceste elemente într-o perspectivă temporală și spațială precisă, exprimându-și gratitudinea și recunoștința față de cei care l-au învățat să aprecieze natura, să iubească și să protejeze lumea naturală: „Doar tu precum o mamă iubitoare/ O să m-aştepţi cu nerăbdare,/ Mereu nedespărţită de casă şi uşori,/ Ani la rând ca pe acele fiice şi feciori/ Ce nu-s de tine mulţumite/ Şi cată-o altă viaţă-n ţări mai fericite./ Tu-aştepţi şi crezi în acea zi/ Şi fiul drumu-ţi va găsi. /La fel cu mine s-a-ntâmplat:/ M-ai aşteptat şi am venit cu-adevărat…" [7, p. 195-198].

În poezia „Poem despre Cahul", Nuzbroh descrie orașul Cahul ca fiind un loc al frumuseții, al căldurii și al tradițiilor. Poetul subliniază ideea unei comuniuni a cahuleanului cu natura și care își păstrează valorile și tradițiile lor: „Casele tale și livezile în floare,/ Cahulule, și visele și tot ce crește-n soare/ Legate sunt de soartă și tu ai locul tău/ În viața și-n destinul meu". Identificăm imaginea unui oraș „viu" și feeric, un prieten adevărat al poetului: „Cahulule, tu mi-ai zburat din gând"; „Cahulule, deci cine eşti,/ De veşnic mă neliniştești?"; „Salut, salut, preascumpul meu/ Ce mult am mai dorit să te văd eu,/ Ce mult mi te-ai schimbat și ai crescut" [7, p. 195-198] sau într-o altă poezie: „Salut, cahulenilor. Ce mai nou pe acasă? Cum e timpul? Și oamenii despre ce mai vorbesc" [7, p. 185-186]

De asemenea, Nuzbroh face o referire la istoria orașului, amintind de perioada când Cahul a fost un important centru comercial și cultural al Moldovei. Se menționează și ideea unui oraș cu o influență puternică asupra dezvoltării culturii și a artei în regiune. Prin poemele sale lirice și pline de sensibilitate, poetul își exprimă dragostea pentru natură și nostalgia pentru locurile natale subliniind importanța păstrării tradițiilor și a respectării naturii, făcând o invitație tuturor să viziteze și să descopere frumusețea orașului Cahul.

Poetul **Nicolae Dabija**, prin poezia „Cu colinda la Cahul" îmbină elemente de colind, tradiție populară a sărbătorii de Crăciun, cu descrierea unor peisaje și obiceiuri din Cahul. Autorul descrie oamenii din Cahul care colindă, mergând din casă în casă pentru a împărți bucuria Crăciunului: „Ninge din tării, parcă descântă,/ Ninge peste dealuri, la Cahul", îndemnând cititorul la colindat tocmai în sudul țării: „Haidem cu colinda prin nămete, /Haidem cu colinda la Cahul" [6, p. 35-36].

Se face referire la peisajul înzăpezit și la faptul că oamenii au nevoie de căldură pentru a supraviețui iernii. Acest aspect este relevat prin menționarea sobelor, care reprezintă o sursă de căldură în casele din Cahul. De asemenea, se accentuează și ospitalitatea locuitorilor din Cahul, care își primesc cu căldură și bunăvoință colindătorii: „Să-l vestim, că-i pace peste tot,/ Că în codru mai rodește ghinda/ Și încă n-am murit de tot,/ Și o să ne primească cu colinda". Se face referire și la un obicei specific Crăciunului, cum ar fi aprinderea focurilor și arderii cocenilor de porumb, pentru a alunga spiritele rele și a aduce noroc și prosperitate în casă. Se remarcă, de asemenea, și referirea la obiceiul tinerilor de a se întâlni și a petrece împreună, semnificând astfel spiritul comunitar și unitatea locuitorilor din Cahul.

Este reflectat și motivul luptei și orașul lui Ioan-Vodă, un amestec dintre roșu și alb, război și pace: „Ninge, se acopere-o ninsoare /Sângele care a curs destul/ Din făptura lui de la

Cahul/ Spulbere vântoasele-n tumult:/ Parcă nu-i zăpadă, ci cenușa/ Celui de dușmanii de demult,/ I-au strâns sufletul aici cu ușa" sau într-un alt context: „Să ne spună vre-un țăran, la porți,/ Lângă un ulcior din bozii.../ Pe-aceste șesuri cum, în nopți,/ Caii își mai caut voievozii." [6, p. 35-36]

Poetul îndeamnă cititorul să nu uite filile istoriei și-n finalul colindului accentuează ideea de pace din lume și mai ales din sudul Basarabiei: „Și să leruim lângă Cahul/ De-o istorie ce n-are file albe,/ Căci cu sânge și le-a scris destul. Florile-s de măr. Florile dalbe. // A început acuma iar să cearnă,/ Cerul ninge leneș, somnambul. /Draga mea, privește-n lume-i iarnă./ Haidem cu colinda la Cahul" [6, p. 35-36].

Poezia „D-nei Elena D." de **Teodor Nencev** (1913-1944) pare să transmită un sentiment de redescoperire și reîntoarcere în locurile natale, în special orașul Cahul din Republica Moldova. Incipitul poeziei sugerează ideea unei suprize și redescoperire a orașului, care i-a provocat inițial o experiență negativă, dar prin prezența persoanei iubite orașul își recapătă farmecul și devine un loc de regrete: „Eu nu știam cât farmec ascunde-n el Cahulul./ Cu dezgust amarnic cândva am poposit,/ Dar că-ndrăgii orașul marilor regrete/ E că pe tine, dragă, aici te-am întâlnit" [6, p. 48].

Versurile exprimă admirația și fascinația poetului față de frumusețea femeilor din Cahul, este o admirație specială, care nu poate fi egalată de nicio altă femeie. Femeia pe care o privește este unică și inegalabilă în ochii poetului: „Am cunoscut atâtea femei, -multe, frumoase,/ O, după câte-n lume nu m-am dat în vânt./ Privind la tine însă, la chipul tău, frumoaso,/ Să-ți aflu asemănare zadarnic mă frământ" [6, p. 48]. În finalul poeziei, poetul exprimă nostalgia sa pentru locurile natale și își amintește de mirosul și dorurile din copilărie. Întâlnirea cu Elena D. a reînviat memoria poetului și i-a făcut să-și dorească să-și exploreze mai mult rădăcinile: „Îmi amintesc vechi doruri și dulce-nmiresmare/ A ținutului acesta unde m-am născut./ Că te întâlnii pe tine, -îmi întâlnii trecutul,/ O, ani pierduți departe, vorbiți-mi despre Prut" [6, p. 48].

Poezia „La Cahul" de **Grigore Vieru** este o oda adusă orașului Cahul, care evocă o serie de imagini și sentimente specifice acestui loc. Pentru poet este o comoară prețioasă, care îi umple inima cu cântec și iubire: „Ești pentru unii, poate,/ Un loc obișnuit/ Ci pentru mine: salbă/ O salbă mărgărit,/ Ci pentru mine cântec/ Sunând sub cer mereu, /Tezaur fără seamăn/ Arzând în pieptul meu mereu." [6, p. 68-69]. Poetul descrie și puterea fascinației pe care o exercită Cahulul asupra sa. Simte cum vraja locului îl cucerește și îl face să audă străvechiul cântec sudic, care este acompaniat de horele de sud. În timp ce admira stelele mari și luminoase de purpură de deasupra, poetul simte cum frumusețea locului este atât de liniștitoare: „Aici te fură vraja,/ Aici adânc s-aud/ Străvechiul cântec sudic/ Și horele de sud./ Jos stele mari de purpur,/ Sus stele de argint,/ Frumos ca floarea luncii,/ Ca ea de liniștit". [6, p. 68-69].

În refren, se evidențiază aura specială a orașului, care face soarele și izvoarele mai dulci decât în alte locuri, ademenind cu toată frumusețea sa: „La Cahul, la Cahul/ E mai dulce soarele,/ La Cahul, la Cahul/ Sunt mai dulci izvoarele./ La Cahul, la Cahul/ Cerul e nemărginit/ La Cahul, la Cahul/ M-am îndrăgostit". În ansamblu, poezia „La Cahul" este o evocare emoționantă a unui loc iubit și îndrăgit de către poet, care reușește să transmită cuvinte și imagini puternice ale frumuseții și farmecului acestui oraș.

Gheorghe Reabțov, un cahulean din generația șaptezecistă, care debutează editorial cu placheta de versuri „Țara Cahul" (1995) [8]. Placheta de versuri imortalizează orașul prin poeziile: „Ploaie la Cahul", „Țara Cahul", „La Cahul", „Floare de busuioc", „Dor" etc.

Versurile din poezia „O ploaie la Cahul" sunt pline de imagini sugestive care surprind legătura strânsă dintre om și natură. Prin personificarea ploii se accentuează o anumită libertate, spontaneitate și simplitate a existenței: „O ploaie de vară/ cu poalele-n brâu / aleargă desculță/ prin lanul de grâu. // Din stropii, ca plumbul,/ Din stropii de soare,/ Răsare

porumbul,/ Dă spicul în floare. // Sărut fruntea pâinii / Crescută din hume./ O ploaie de vară/ Hrănește o lume” [8, p. 10-11].

Poezia „Țara Cahul" este o evocare a locului nașterii poetului, dar și a relației sale strânse cu acesta. Versurile surprind frumusețea naturii, dar și importanța părinților, a limbii și culturii locale în formarea identității: „Aici, în țara asta m-am născut,/ Sub tril îmbătător de ciocârlie. / Părinții mi-au fost sabie și scut/ Și leagăn mi-au fost holdele și glia.//Aici în țara asta am vorbit/ În grai dumnezeiesc de alăută./ Izvoarele, în taină, mi-au șoptit / De dragoste fierbinte și durută.”[8, p. 7]

Finalul poeziei sugerează importanța scrisului și a literaturii în viața poetului. Această avere este „sfințită la o margine de mit”, sugestiv pentru o anumită importanță culturală și spirituală pe care o atribuie locului său natal. Autorul pare să găsească liniștea și împlinirea în această legătură strânsă cu locul nașterii: „Și tot aicea mi-am agonisit/ Din aurul cuvintelor avere,/ Sfințită la o margine de mit / În clipa de răgaz și mângâiere.”

În poezia „La Cahul" autorul descrie o lume mai pură, mai apropiată de natură și de divin, o lume care este specifică locului natal. Versurile sugerează că acest loc este mai aproape de universul spiritual și mai îndepărtat de lumea agitată și artificială din afara acestuia: „Acolo chiar și steaua-i mai aproape / Și spicul auriu mai văluros/ Și lacrima-i mai dulce sub pleoape / Și verbul e mai blând și mai duios. // Acolo chiar și soarele n-apune,/ Sau de apune, poate, numa-n noi,/ Și-atât cât mai mocnește un tăciune,/ Mai credem în speranța de apoi.” De asemenea, se accentuează ideea unei speranțe și credințe, care par să fie mai puternice în acest loc: „Acolo chiar și grâul se închină/ Mai falnic spre câmpia de secară/ Și rumenu-i grăunte de lumină / Vrăjit e de belșug și de povară” [8, p. 12]

Busuiocul este un simbol al fericirii și al distracției. Într-un mod poetic, autorul descrie cum floarea de busuioc prinde viață și mișcare atunci când este prezentă la joc. Imaginea este una foarte vie și colorată, în care floarea de busuioc poate transforma un joc simplu într-un eveniment magic și plin de energie: „O, floarea asta de noroc, /Cum prinde hora la mijloc/ Și-o mistuie în roșu foc,/ Iar fetele o scot la joc/ Din tainic loc...” [8, p. 16]. Busuiocul poate fi și un simbol al unui moment de bucurie și împărtășire, în care fetele sunt invitate să se bucure de viață și de compania celor din jur. Astfel, poezia poate fi interpretată ca un elogiu adus spiritului de comunitate și de distracție, care aduce oamenii împreună și le oferă momente de fericire și de viață.

Poezia „Dor” de Gheorghe Reabțov exprimă într-o manieră profundă și emoționantă puterea și impactul dorului în viața poetului. Poezia explorează diversele aspecte ale dorului, subliniindu-i intensitatea și caracterul universal. Versurile descriu în mod expresiv și emoțional sentimentul profund al dorului: „Doru-acesta cahulean/ Te cuprinde cu alean/ Și te poartă an de an/ Și-i nomad ca un țigan.”[8, p. 13]. Dorul este prezentat ca fiind puternic, copleșitor cu o chemare plină de farmec te atrage într-un spațiu vast și întins. Autorul compară dorul cu o umbră de cocor, sugerând grandoarea și eleganța acestui sentiment. Este asociat cu elemente delicate și grațioase: „Doru-acesta de la glie/ Are glas de ciocârlie,/ Când te cheamă și te-mbie/ Pe întinsa ei moșie. / Dorul ăsta care-i dor/ Parcă-i umbră de cocor,/ Cimburel și alior/ Pentru turma lui Mior.”[8, p. 13]

Dorul cahulean este intens și adânc, provenind de la Prut, râul ce delimitează granița dintre România și Republica Moldova. Vine însoțit de „jăratic de sărut", aluzie poetică la iubirea și afecțiunea pe care le poartă cu sine. Este un dor născut din dragoste, care pur și simplu există și persistă fără să aibă nevoie de praguri sau limite între ceea ce este scump sau drag: „Doru-acesta e durut - /Vine tocmai de la Prut / Cu jăratic de sărut / Și-i din dragoste născut/ Doru-acesta n-are prag/ Între scump și între drag.” Dorul este personificat și asociat, de asemenea, cu regiunea Bugeac: „Doru-acesta din Bugeac /Este dor și n-are leac!” Finalul poeziei subliniază ideea unui sentiment etern, care se hrănește din iubirea și nostalgia din adâncul sufletului. Versurile poeziei „Dor" reprezintă o incursiune în lumea sentimentelor și a

nostalgiei, oferind cititorului o imagine puternică a puterii și profunzimii acestui sentiment universal.

Vasile Hondrilă (1902-1974) s-a aflat la Cahul în jur de cinci ani, între anii 1935-1938 și 1942-1944, fiind revizor școlar. Ceea ce este important de menționat este că a redactat și a editat la Cahul pe cont propriu ziarul „Graiul satelor", fiind totodată și coautor de manuale școlare, dar și inițiatorul construcției monumentului lui Ioan Vodă (inaugurat la 29 iunie 1937) [2, p. 37]. Versurile din poezia „Cahulul" de Vasile Hondrilă sunt pline de simbolism și sugestii poetice. Pe de o parte, se poate vedea că orașul doarme sub privirile stelelor și a catedralei înalte, devenind astfel un simbol al liniștii și al tradiției: „Stelele se bălăcesc în baltă,/ Cahulul doarme, Catedrala-naltă/ Cât Rusia, stăpână-i peste parc și noapte/ Și peste sat și peste moarte" [6, p. 39].

Pe de altă parte, poetul subliniază lupta de la Cahul și îndeamnă cititorul să răspundă la o întrebare referitoare la identitatea și originea poporului din zonă. Astfel, el sugerează că poate exista o legătură între locuitorii din Cahul și geto-daci: „Șlepuri dorm în nisip cu anii/ Le-au îmbătrânit și căpitanii/ Înrămnați cu bărbi. Oare-s de neam get?/ Stuhul își ascute săbiile-ncet/ De gresia vântului muscălesc/ Slobozit cu ciudă în malul românesc. // Balte verde cu lumini de sticlă/ Taie în noapte linii ca de riglă./ Cât ai svârli de căloace lancea/ Se chiorăsc în noapte lămpile la Oancea" [6, p. 39]. De asemenea, descrierea balților verzi cu lumini de sticlă și taierile linii ca de riglă sugerează o imagine a preciziei și a geometriei, care ar putea fi văzută ca o metaforă pentru ideea de ordine și structură. În plus, versurile despre „lampile care se chiorăsc în noapte la Oancea" dau o imagine pitorească a vieții rurale, evocând astfel un sentiment de nostalgie și tradiție. Prin urmare, versurile din poezia „Cahulul" de Vasile Hondrilă sugerează o combinație între tradiție și modernitate, liniște și luptă, ordine și haos, creând astfel o imagine poetică bogată și sugestivă a orașului Cahul.

Poetul, filologul, botanistul arheologul, **Alexandru Hâjdeu** (1811-1872), tatăl lui B. P. Hasdeu, dedică și el orașului o poezie, în care este valorificată lupta de la Cahul și prin care conștientizează valoarea acestor locuri, dănuind în istorie. Locurile din Cahul sunt încărcate cu istorie și legendă, și că amintirile lor vor fi transmise din generație în generație. De asemenea, se evidențiază ideea că aceste locuri au fost martore la lupte grele pentru libertate, și că amintirea acestor lupte va fi o sursă de inspirație și putere pentru locuitorii din Cahul în viitor: „Puțin sunt trăitori pe-aici! Legende-s multe!/ Iar firul amintirii de-a lungul vremii du-l,/ Chiar dacă-acum nu-i cine să-l asculte,/ Vorbi-va de Rumeanțev prin secole destul! // Și despre libertatea acestor locuri, zmulte/ În lupta cu dușmanul de sânge nesătul/ Eu cred - cu amintirea acestor grele lupte - / Vei crește, vei învinge, iubitul meu Cahul." [6, p. 42].

Poeta **Maricica Mărăcineanu-Călin** dedică orașului Cahul mai multe poezii, în care desprindem un fel de oraș norocos unde natura este la ea acasă: „La Cahul/ Norocul doinește/ Izvorul dorului,/ La Cahul/ Natura dă de veste/ Că timpul se apropie/ De lună și de Stele..." [6, p. 44]. Versurile subliniază frumusețea locului și faptul că natura este un semn că timpul se apropie de momentele speciale ale serii, de „lună și de stele". Expresia „norocul doinește" poate fi interpretată ca o referire la cântecele tradiționale din zonă care aduc noroc și fericire, iar „izvorul dorului" poate fi o metaforă pentru dorința de a rămâne și de a trăi în acest loc. De asemenea, Cahulul este un loc unde natura și cerul nocturn sunt impresionante, sugerând o simțire profundă și o legătură intimă a eului liric cu locul, poezia sugerează o înțelegere și o apreciere a valorilor culturale și naturale din această regiune.

Lacul Frumoasa prevestește „un început de lră", care „apărea, printr-o dungă întunecată" și „se prelungea în forma poeziei" [6, p. 45]. Lacul Frumoasa este prezentat ca o forță creatoare care prevestește apariția poeziei. Este interesant modul în care autoarea descrie „dunga întunecată" ca o prefigurare a poeziei, sugerând că aceasta poate fi văzută ca un element întunecat și misterios, dar totuși semnificativ în crearea frumuseții și sensului în

poezie. Poeta consideră că poezia este o formă de naștere a sensului, iar natura este o sursă bogată de inspirație în acest proces. În acest fel, poezia este prezentată ca un proces natural și organic, în care frumusețea este extrasă din lumea din jurul nostru și este transformată în cuvinte și imagini poetice.

„Vers de duminică" surprinde imaginea dimineții care se trezește și începe să prindă viață. Aburii care se ridică fumegând și oglinda zilei care redă bucuria versului de duminică sunt o metaforă pentru începutul unei noi zile și a unei noi săptămâni în care poezia, frumusețea și bucuria pot fi regăsite și savurate: „Soarele absoarbe bruma/ Din iarba și lacul „Frumoasa"./ Aburii se ridică fumegând./ Oglinda zilei redă/ Bucuria versului de duminică" [6, p. 45]. Prin urmare, natura poate fi o sursă de inspirație pentru poezie și că poezia poate fi o modalitate de a celebra și a aprecia frumusețea și bucuria din jurul nostru.

Poezia „Din universitate" de **Petru Botezatu** este o evocare a momentului în care eul liric părăsește universitatea, dar nu înainte de a-și încărca bagajele cu cunoștințe și experiențe prețioase. Petru Botezatu (n. 1984), membru al Uniunii Scriitorilor din R. M., și-a făcut studiile la Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu", lăsând o impresie și o mărturie asupra acestei universități: „Din Universitate, de aici / Eu voi pleca cu geanta în spinare...", „Din Universitate am să ies / Cu geanta minții de-nțelesuri plină...", „Din Universitatea, din Cahul...". [6, p. 17]

Universitatea, care poate fi văzută atât ca un simbol al cunoașterii, cât și ca un loc concret de învățământ superior. Geanta pe care eul liric o poartă în spinare simbolizează bagajul de cunoștințe și experiențe pe care le-a dobândit în timpul studiilor. Expresia „Din Universitatea, din Cahul..." adaugă o dimensiune geografică în poezie și subliniază importanța și valoarea localității în care se află universitatea, Cahul. Prin urmare, aceste versuri sugerează faptul că plecarea din Universitate reprezintă un moment important de tranziție și transformare, în care eul liric își ia cu sine tot bagajul de cunoștințe și înțelesuri dobândite în timpul studiilor, pregătindu-se astfel pentru viitorul său.

Teodora Bragă (1942-2014), aflându-se pe meleagurile cahulene timp de patru ani, când urma studiile la Școala Pedagogică din Cahul (1961-1965), a fost fermecată de acest oraș și l-a imortalizat în poezia sa. Versurile desprind o ambivalență între pericol și frumusețe în localitatea Cahul, cu referire la vânturi care suflă din patru direcții diferite, sugerând o putere uriașă și imprevizibilă. Aceste vânturi sunt personificate prin ideea că „se rup / să muște din floarea salcâmilor", care presupun o amenințare la adresa localității. Autoarea reflectă, de asemenea, motivul luptei: „Străjnicii vânturilor din patru zarişti se rup / să muște din floarea salcâmilor.../ Prin sălcișul luncii pândește un lup /piedica păgânilor", dar remarcă și frumusețea localității prin floarea salcâmului: „Mă cheamă un fulger tăcerea să-i frâng.../ Și i-o sap / cu o rădăcină de salcâmi" [6, p. 19]. Cu toate acestea, în finalul poeziei, poeta aduce un sentiment de frumusețe și de calm prin imaginile de salcâmi, simbol al identității locale, iar combinația între pericol și frumusețe, sugerează dragostea profundă și complexă față de orașul natal.

Theodor Șerbănescu (1839-1901), printr-un decret semnat de Regele Carol I, la 17 septembrie 1876, a fost numit prefect de Cahul. Îmbinând calitățile unui militar iscusit și a unui poet desăvârșit, acesta creează un tablou al orașului Cahul în poemul său „Basarabia". În acest poem se observă o descriere frumoasă și pitorească a orașului Cahul: „Ca o sarică largă pe umeri atârnată,/ Și a căreia lungi poale ajung până-n călcâi, - / Așa Cahulul pare, - sarică îmbrăcată/ Pe umere de dealuri și târâind prin văi" [6, p. 63-65]. Descrierea pieții din Cahul vine în contrast cu casele albe de var și biserica, demonstrând apartenența orașului la religia creștin-ortodoxă: „Piața pare-un petec cârpit drept în spinare, /Un petec negru-alături cu case-albite-n var;/ Biserica din capul orașului, îmi pare/ O glugă ciobănească în vârful unui par" [6, p. 63-65]. Poetul surprinde esența orașului, natura sa și viața cotidiană, făcând referire la dimensiunea și încărcătura istorică și culturală a orașului.

Versurile ce urmează descriu orașul Cahul într-un mod destul de pesimist, în care acesta nu este un oraș potrivit pentru poezie, contrastând cu alte orașe din RM care au fost o sursă de inspirație pentru poeți: „Glodoasele lui strade sunt mari neocolite/ În care trist sombrează galoșii din picior;/ Iar casele-i mărunte, sub stuf înădușite/ Lumei civilisate strig toate: Ajutor!... // Acesta e Cahulul... păstor fără idile!/ Aicea Poesia nu are ce căta,/ Lăsa-voi dar orașul lui D. Caravasile/ Și mă voi duce colo pe muche a visa" [6, p. 63-65].

Nici râul Prut nu se bucură de o imagine pozitivă: „Jos Prutul trist răstoarnă adânci și tulburi valuri/ Parcă-ar purta în sânu-i un sufletesc năduf,/ Se poate - flori, se zice, creșteau pe a lui maluri,/ Acuma însă crește tot papură și stuf" [6, p. 63-65]. Persistă o imagine puternică a durerii și a pierderii, iar personificarea Prutului adaugă o notă emoțională puternică. Versurile par să transmită un apel către oameni să ia măsuri pentru a restabili relațiile dintre cele două țări și pentru a ajuta la vindecarea râului Prut: „Râul românesc odată din cap până-n picioare,/ Pe verzile lui maluri veneau adeseori/ Și-n undele lui limpezi își leșeau la soare/ Cămeșile lor albe, vai! Două țări surori. // Pe când muscalul lacom răpitu-ne-a pe una,/ El - Prutul, devenit-a atâta de mâhnit,/ Că-n doliu-i fără margini svârlitu-și-a cununa/ De flori mirositoare și unde și-a cernit. // E neagră a lui undă, ca sufletul în doliu,/ Durerea-i ie adâncă ca neagra undă-a sa./ Spumând el își târăște rănitul său orgoliu/ Și-n Dunărea cea lată aleargă-a se-ngropa. // Căruntă Majestate!... cât poate își ascunde/ Durerile, în stuful ce crește îndesit/ Pe malu-i rupt ce ține-nchise-a sale unde,/ Ce murmură un bocet încet și-nădușit" [6, p. 63-65]

Poezia lui **George Coșbuc,** „Golia ticălosul", este inspirată dintr-un eveniment istoric, bătălia de la Cahul din anul 1770, în care trupele moldovenești au înfruntat armata otomană condusă de marele vizir Golia. Este important să subliniem că pentru Coșbuc, valorile naționale și spiritul de luptă erau esențiale într-o societate sănătoasă: „La Cahul, pe câmpie, din marginea poienii/ Se-ntinseră-n coloane de luptă moldovenii,/ Și-aveau cu ei pe vodă, iubitul domn al lor" [1, p. 290-291]

De asemenea și versurile din poezia „Cahul" de **Dimitrie Bolintineanu** descriu curajul și determinarea moldovenilor în lupta lor de la Cahul împotriva turcilor. Se accentuează faptul că moldovenii sunt deosebit de curajoși și că își urmăresc cu hotărâre scopurile chiar și în cele mai grele momente: „Cu virtute rară moldovenii mor!/ Turcii se-nspăimântă de nepăsul lor./ Cu-ai lor cai s-aruncă repezi pe pătrate/ Ce ca stânci de piatră stau nestrămutate/ Disperați descalic, se târăsc pe mâini,/ Mușcă de picioare pedeștrii români./ De trei ori moldavii turcii îmbrânciră…" [2, p. 36-40]. Poezia denotă o puternică atitudine de indignare şi revoltă faţă de străinii care ocupă ţara, dar şi un apel la unitate şi mândrie naţională pentru a lupta împotriva ocupanţilor. Versurile celebrează curajul și forța moldovenilor în fața adversității și sugerează că aceștia sunt de neoprit în căutarea libertății și a independenței lor.

Prin urmare, orașul Cahul este perceput ca un oraș cu o istorie bogată (Dimitrie Bolintineanu, George Coșbuc, Theodor Șerbănescu, Vasile Hondrilă, Alexandru Hâjdeu), o cultură tradițională puternică (Petru Botezatu), cu oameni ospitalieri și buni (Nicolae Dabija) și cu fete frumoase (Teodor Nencev). Orașul este cunoscut pentru zona sa rurală pitorească, cu dealuri verzi și soluri fertile (Leonid Nuzbroh, Gheorghe Reabțov, Maricica Mărăcineanu-Călin, Teodora Bragă), spațiul îndrăgostirii (Grigore Vieru). De asemenea, râul Prut este un element important al imaginii Cahului, oferind o sursă vitală de viață și fiind văzut ca un simbol al unității și fraternității între Republica Moldova și România (Gheorghe Reabțov, Theodor Șerbănescu). În general, imaginea orașului Cahul este una pozitivă, fiind asociat cu natura pitorească, istoria și cultura bogată, dar și cu oamenii primitori, ospitalieri și deschiși. Corpusul de texte imagotipice propus spre analiză scot în evidență un set de imagotipuri care vor completa nemijlocit patrimoniul cultural românesc în general.

BIBLIOGRAPHY

1. COȘBUC, George. *Opera poetică*. Chișinău, Cartier, 2006, 352 p

2. DULCIU, Dan Toma. *Cahul - orașul lui IOAN VODĂ*. Pagini de literatură. Viena, 2018

3. GAVRELIUC, Alin. *Mentalitate și societate. Cartografii ale imaginarului identitar din Banatul contemporan*. Editura Universității de Vest, 2003, 402 p

4. HUME, David. Of National Characters. In: *Essays, Moral, Political, and Literary*. Cambridge: University Press, 1994, pp. 78-92.

5. IOVU, Elisaveta. *Imagologia literară: școli, direcții, metode.* Ediția a II-a. Chișinău: Știința, 2021, 288 p.

6. NOVAC, Ionel. *Cahul. Pagini de literatură*. București, 2018

7. NUZBROH, Leonid. *Salcâmul din Cahul*. Opere alese. Moldova-Israil, 2014

8. REABȚOV, Gheorghe. Țara Cahul. Chișinău, 1995

9. TAINE, Hippolyte. *Histoire de la litterature anglaise*. Paris, 1866.

10. ZACHARASIEWICZ, Waldemar. *The Theory of Climate and the North in Anglophone Literatures*. In: Studia Imagologica 14, *Images of the North*, de Sverrir Jakobsson, Rodopi B.V., Amsterdam – New York, 2009, 293 p.